

Handläggare
Maria Thomelius
Telefon: 08-50800971**Till**
Förskolenämnden
2025-12-09

Remiss av Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen (SOU 2025:90)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/1316

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Förskolenämnden har mottagit en remiss av *Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen* (SOU 2025:90) för yttrande till kommunstyrelsen senast den 6 januari 2026.

Förvaltningen skriver i sitt svar att man välkomnar utredningens förslag gällande författningsreglering av Skatteverkets postförmedling till personer med s.k. skyddade personuppgifter. Det är förvaltningens mening att ett tydligare förfarande bidrar till att minska risken för att skyddade personuppgifter sprids. Därtill ökar förutsättningarna för en mer effektiv och förutsägbar posthantering.

Förvaltningen menar att utredningens förslag att inte införa reglering av förmedling av postförsändelser till kommunala myndigheter riskerar att bidra till otydlighet kring hur kontakt med boendekommunen kan upprättas gällande barn eller vårdnadshavare med skyddad folkbokföring. Det är enligt förvaltningens mening oklart om Skatteverket kommer att kunna lämna ut uppgift om boendekommun med stöd av 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen i alla situationer där sådan uppgift behövs. Det finns således en risk att det kan uppstå situationer där det saknas reell möjlighet att upprätta kontakt med boendekommunen. Förvaltningen skriver att det inom ramen för remissvaret inte varit möjligt att utreda och bedöma denna risk.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Förskolenämnden har mottagit en remiss av *Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen* (SOU 2025:90) för yttrande till kommunstyrelsen senast den 6 januari 2026.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Ärendet

I december 2023 tillsatte regeringen en utredning med uppdraget att utreda om, och i så fall hur, Skatteverkets förmedling av post till personer med s.k. skyddade personuppgifter bör regleras. Idag saknar Skatteverkets hantering av förmedling av postförsändelser författningsstöd. Uppgiften har heller inte tilldelats genom regleringsbrev, myndighetsinstruktion eller med stöd av någon annan författning. Enligt utredningen har det därtill framkommit brister avseende säkerheten och effektiviteten i förmedlingen.

Förmedling av postförsändelser är en nödvändig del i samhällets skydd av personer med skyddad folkbokföring och sekretessmarkering i folkbokföringen. Förmedlingen möjliggör för den enskilde att ta emot räkningar, kallelser till sjukvården och röstkort utan att riskera att utsättas för hot, våld och allvarliga trakasserier. Antalet förmedlade försändelser per år överstiger 1,1 miljon.

I utredningens betänkande *Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen* (SOU 2025:90), som överlämnades till regeringen i augusti 2025, föreslås en ny lag och förordning om förmedling av vissa postförsändelser. Därtill föreslås vissa anpassningar av reglerna om obeställbara brev i postlagen (2010:1045) och nya sekretessbestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, som ska gälla inom Skatteverkets förmedlingsverksamhet. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utredningens förslag

Nedan beskrivs utredningens huvudsakliga förslag som bedöms påverka förskolan.

En ny lag och förordning om förmedling av vissa postförsändelser
Förmedling av postförsändelser föreslås även fortsättningsvis omfatta personer med skyddad folkbokföring och sekretessmarkering i folkbokföringen. Förmedlingen begränsas till

att omfatta brev som befordras genom postverksamhet. Regeringen ska dock kunna besluta om en utvidgad förmedling vid behov. Kravet på postverksamhet innebär att postbefordringsföretagen måste inneha tillstånd att bedriva postverksamhet enligt 2 kap. 1 § postlagen. Regeringen föreslår utse Skatteverket att tillhandahålla förmedling av postförsändelser enligt den nya lagen.

Förmedling ska inte ske om misstanke finns att det kan avslöjas var den slutliga mottagaren befinner sig, kan orsaka skada på person eller egendom, eller på annat sätt misstänks utgöra ett led i en brottslig gärning. Skatteverket ska få befogenhet att, inom vissa begränsningar, få genomföra kontroller för att upptäcka sådana försändelser. Försändelser som inte förmedlas, och som inte kan returneras till den ursprungliga avsändaren, ska skickas till Post- och telestyrelsen, PTS, och hanteras enligt reglerna om obeställbara brev.

Ändring av reglerna om obeställbara brev i postlagen

Utredningen föreslår att reglerna i postlagen om obeställbara brev även ska omfatta andra postförsändelser än brev i de fall regeringen beslutar om en utvidgning av förmedlingen. Detta innebär att PTS kan använda nuvarande befogenheter att öppna och genomsöka en postförsändelse i syfte att skicka tillbaka den till den ursprungliga avsändaren. För att anpassa reglerna i postlagen till förmedlingen av postförsändelser föreslås även ändringar som innebär att det som sägs om avsändare i stället ska avse den person som ursprungligen har lämnat in en försändelse i syfte att den skulle förmedlas.

Nya sekretessregler inom förmedlingsverksamheten

Utredningen föreslår att absolut sekretess ska gälla för uppgifter om den ursprungliga avsändaren, den slutliga mottagaren och uppgifter som utgör en del av försändelsens innehåll. Dessa uppgifter får inte lämnas ut, förutom till den slutliga mottagaren eller den ursprungliga avsändaren. Den slutliga mottagarens adress får dock inte lämnas ut till den ursprungliga avsändaren. Andra uppgifter om den enskildes personliga förhållanden ska endast kunna lämnas ut om det står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men. För att möjliggöra förmedling föreslås att sekretessbrytande bestämmelser införs så att uppgift kan lämnas av Skatteverkets folkbokföringsverksamhet till Skatteverkets förmedlingsverksamhet.

Skatteverket bedöms kunna minska behovet av förmedling av postförsändelser genom informationsinsatser

Idag använder myndigheter Skatteverkets förmedling trots att de har tillgång till relevanta adressuppgifter. Det innebär inte bara en

onödig fördröjning för den enskilde utan också ökade kostnader för det allmänna. Utredningen menar också att behovet av förmedling bedöms kunna minska med ett ökat användande av digital brevlåda och andra digitala tjänster men också att kommunikation sker genom telefonsamtal och fysiska möten.

Mot bakgrund av detta föreslås Skatteverket få i uppdrag att ta fram information som riktar sig till myndigheter, enskilda och företag i syfte att minska behovet att använda förmedlingen av postförsändelser.

Konsekvenser av förslagen

Utredningen skriver att de ökade kontrollbefogenheter och sekretessregler som föreslås förväntas leda till en ökad säkerhet för personer med skyddad folkbokföring eller sekretessmarkering i folkbokföringen. Förslagen innebär också bättre förutsättningar för uppföljning av förmedlingsverksamheten och ett författningsstöd för Skatteverkets hantering. Därtill ökar förutsägbarheten för dem som använder förmedlingen liksom att kraven på postbefordringsföretagens hantering förtydligas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom myndighetsavdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande utveckling.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 1 december 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 3 december 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas förvaltningens kommentarer till de av utredningens huvudsakliga förslag som rör förskolan.

Förvaltningen välkomnar utredningens förslag gällande författningsreglering av Skatteverkets postförmedling till personer med s.k. skyddade personuppgifter. Det är förvaltningens mening att ett tydligare förfarande bidrar till att minska risken för att skyddade personuppgifter sprids. Därtill ökar förutsättningarna för en mer effektiv och förutsägbar posthantering. För förskolenämnden innebär författningsregleringarna som föreslås inte någon ny skyldighet. Avseende de sekretessregler och regler kring obeställbara brev som utredningen föreslår menar förvaltningen sig sakna anledning att anmärka på dessa.

Kontakt med personer med skyddade personuppgifter

I de fall förvaltningen eller stadsdelsförvaltningarna har kontakt med personer med skyddade personuppgifter används de kontaktuppgifter som den enskilde själv lämnat eller som finns i barn- och elevregistret (BER). Det förekommer i enstaka fall att förvaltningen behöver använda sig av Skatteverkets förmedling då kontaktuppgifter saknas. Det är förvaltningens mening att detta behov inte hindras av lagförslaget utan att förslaget leder till att postförmedlingen blir mer effektiv och tydligare att använda.

Förskolor oavsett regi har, i olika situationer, behov av att upprätthålla kontakt med personer med skyddade personuppgifter. Personuppgiftsbehandling ska ske i enlighet med EU:s dataskyddsförordning vilket sammanfattat innebär att behandlingen kräver laglig grund och att behandlingen följer vissa grundprinciper. I enlighet med Stockholm stads *Riktlinjer för barnsäkerhet* ska varje kommunal förskola ha rutiner för hantering av skyddade personuppgifter. Även fristående förskolor behöver ha fungerande rutiner kring säker hantering av personuppgifter. I första hand upprättar därmed varje förskola, oavsett regi, fungerande kontaktvägar med personer som har skyddade personuppgifter. I de fall en förskola saknar nödvändiga kontaktuppgifter kan Skatteverkets postförmedling användas. Det är förvaltningens mening att nuvarande arbetssätt inte hindras av den nya regleringen. Utredningens förslag kan i stället komma att leda till att regelverket förtydligas vilket leder till en mer effektiv användning av tjänsten.

Kontakt med boendekommun

Det förekommer att förvaltningen, stadsdelsförvaltningarna eller en fristående förskola behöver komma i kontakt med ett barns boendekommun. Det kan exempelvis handla om att det finns misstanke om att ett barn far illa, frågor som rör erbjudande om plats i förskolan eller om barnets boendekommun ska lämna bidrag. Enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen är den som är verksam i eller kring förskola skyldig att genast anmäla till socialnämnden om denne i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Enligt 8 kap. 13 § skollagen har ett barn rätt att bli mottaget i förskola med offentlig huvudman i en annan kommun än hemkommunen, om barnet med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens förskola. Innan kommunen fattar beslut om att ta emot barnet ska ett yttrande inhämtas från barnets hemkommun. Enligt 8 kap. 21 § skollagen är det hemkommunen som ansvarar för att ge fristående förskolor bidrag för barnen i deras verksamhet. I samtliga dessa frågor är det en förutsättning att kunna identifiera eller på annat vis kontakta boendekommunen.

Utredningen föreslår att det inte bör införas någon särskild förmedling av postförsändelser till kommunala myndigheter. I första hand bör uppgiften om boendekommun begäras ut från Skatteverket och direktkontakt upprättas. Detta motiveras med att kommunikationen blir mer effektiv utan mellanhänder och att kostnaden för allmänheten blir lägre. Förvaltningen delar utredningens slutsats att förfarandet är ändamålsenligt i de fall detta är möjligt.

För barn och vårdnadshavare med sekretessmarkering i folkbokföringen inhämtar BER uppgifter om boendekommunen från folkbokföringen. Det gör det möjligt för behörig användare i BER att ta del av uppgiften och kontakt kan upprättas direkt med boendekommunen. För barn och vårdnadshavare med skyddad folkbokföring saknas däremot uppgift om boendekommunen i BER.

Uppgifter om boendekommun för personer med skyddad folkbokföring omfattas av stark sekretess med stöd av 22 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Uppgifter som omfattas av sekretessen kan bara lämnas om det står klart att uppgiften kan lämnas utan att den enskilde eller någon närstående lider men. I de fall Skatteverket skulle bedöma att uppgiften inte kan lämnas utan risk är generalklausulen 10 kap. 27 § OSL den närmast tillämpliga sekretessbrytande bestämmelsen. Uppgiften kan då lämnas om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Vid en orosanmälan väger intresset av att skydda barnet tungt vilket talar för att Skatteverket bör kunna lämna ut uppgift om boendekommunen. En bedömning och avvägning behöver dock göras i varje enskilt ärende varför det saknas garanti för att uppgiften kan lämnas. Än mer osäkert är hur avvägningen kan komma att göras då kommun eller förskola behöver komma i kontakt med boendekommunen i andra ärenden såsom erbjudande om plats eller vid ersättningsfrågor mellan kommuner. Det är enligt förvaltningens mening därmed oklart om Skatteverket i praktiken kommer att kunna lämna ut uppgift om boendekommun i alla situationer där sådan behövs.

I nuläget bistår Skatteverket med att skicka postförsändelser till boendekommunen i de fall direktkontakt inte kan upprättas. I och med att den nya regleringen inte föreslås innehålla en bestämmelse om sådan postförmedling är det oklart om Skatteverket kommer att fortsätta erbjuda tjänsten. Risken är då att det uppstår situationer där kommunen eller förskolan saknar uppgift om boendekommun, inte kan få ut den uppgiften från Skatteverket och heller inte kan skicka meddelanden till boendekommunen. Det skulle innebära att det då

saknas reell möjlighet att kontakta boendekommunen för frågor som exempelvis kan röra placering i förskola, orosanmälningar och ersättningsfrågor.

Förvaltningen vill mot bakgrund av detta särskilt lyfta att utredningens förslag att inte reglera förmedling av postförsändelser till kommunala myndigheter riskerar att bidra till otydlighet kring hur kontakt med en boendekommun kan upprättas gällande barn eller vårdnadshavare med skyddad folkbokföring. Uppgifter om i vilken omfattning kontakten med en boendekommun uteblir eller försvåras i praktiken av föreslagen lagstiftning saknas i nuläget. En längre utredning än vad som tillåtit inom ramen för detta remissvar krävs för att bedöma den reella risken.

Avslutningsvis föreslår förvaltningen att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla DavidssonGunilla
Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Åsa Strand

Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

Remiss- Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen (SOU 2025:90)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2025-11-24
Åsa Strand, Avdelningschef	2025-11-24